UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

6 päivänä syyskuuta 2012 *

Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Asetus (EY) N:o 44/2001 — Täytäntöönpano — Epäämisperusteet — Haastetta ei ole annettu tiedoksi — Täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen harjoittama valvonta — Laajuus — Todistukseen sisältyvien tietojen arvo — Oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaaminen — Tuomio, jota ei ole perusteltu

Asiassa C-619/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Augstākās tiesas Senāts (Latvia) on esittänyt 10.12.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.12.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Trade Agency Ltd

vastaan

Seramico Investments Ltd,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits ja M. Berger,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.2.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Trade Agency Ltd, edustajanaan zvērināts advokāts V. Tihonovs,

— Seramico Investments Ltd, edustajanaan zvērināts advokāts J. Salims,

— Latvian hallitus, asiamiehinään M. Borkoveca, A. Nikolajeva ja I. Kalniņš,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,

— Irlanti, asiamiehenään D. O'Hagan, avustajanaan A. Collins, SC,

* Oikeudenkäyntikieli: latvia.

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha ja N. Rouam,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

— Liettuan hallitus, asiamiehinään D. Kriaučiūnas ja R. Krasuckaitė,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. M. Wissels ja B. Koopman,

— Puolan hallitus, asiamiehinään M. Szpunar, M. Arciszewski ja B. Czech,

— Portugalin hallitus, asiamiehenään L. Inez Fernandes,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään S. Hathaway, avustajanaan barrister A. Henshaw,

— Euroopan komissio, asiamiehinään A.-M. Rouchaud-Joët ja A. Sauka,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.4.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 34 artiklan 1 ja 2 alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Trade Agency Ltd (jäljempänä Trade Agency) ja Seramico Investments Ltd (jäljempänä Seramico) ja joka koskee High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionin (Yhdistynyt kuningaskunta) vastaajan poissa ollessa antaman ratkaisun tunnustamista ja täytäntöönpanoa Latviassa asetuksen N:o 44/2001 nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 44/2001

3 Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 16–18 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(16) Keskinäinen luottamus lainkäyttöön edellyttää, että jäsenvaltiossa annettu tuomio tunnustetaan ilman erityistä menettelyä paitsi, jos riidan kohteena on kysymys tuomion tunnustamisesta.

(17) Tämä sama keskinäinen luottamus tekee oikeutetuksi sen, että menettely, jolla jäsenvaltiossa tunnustetaan täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa annettu tuomio, on tehokas ja nopea. Tämän vuoksi tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen olisi tapahduttava toimitettujen asiakirjojen muodollisen tarkastuksen jälkeen lähes ilman enempiä toimenpiteitä ja ilman mahdollisuutta, että tuomioistuin ottaa omasta aloitteestaan huomioon tämän asetuksen mukaisia täytäntöönpanon epäämisperusteita.

(18) Vastaajan oikeuksien huomioon ottaminen merkitsee kuitenkin sitä, että vastaajan on voitava hakea täytäntöönpanokelpoisuudesta annettuun päätökseen muutosta kontradiktorisessa menettelyssä, jos hän katsoo, että jokin täytäntöönpanon epäämisen perusteista täyttyy. Myös

sillä, joka hakee tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, on oltava mahdollisuus hakea muutosta päätökseen, jolla hakemus tuomion julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi on hylätty.”

4 Asetuksen 34 artiklan 1 ja 2 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuomiota ei tunnusteta, jos

1) tunnustaminen on selkeästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public), missä tunnustamista pyydetään;

2) tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.”

5 Asetuksen 35 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomiota ei tunnusteta myöskään silloin, kun II luvun 3, 4 ja 6 jakson säännöksiä ei ole noudatettu, eikä 72 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

2. Sen valtion tuomioistuin tai viranomainen, missä tunnustamista pyydetään, on tutkiessaan, onko olemassa jokin edellä olevassa kohdassa tarkoitettu toimivaltaperuste, sidottu niihin tosiseikkoihin, joihin tuomiojäsenvaltion tuomioistuin on perustanut toimivaltansa.

3. Jollei 1 kohdan säännöksistä muuta johdu, tuomiojäsenvaltion tuomioistuinten toimivaltaa ei saa tutkia; tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset eivät kuulu 34 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin oikeusjärjestyksen perusteisiin.”

6 Asetuksen 36 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.”

7 Asetuksen N:o 44/2001 41 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 53 artiklan edellyttämät muodollisuudet on täytetty, suorittamatta 34 ja 35 artiklan mukaista tarkistusta. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi.”

8 Asetuksen 42 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijalle on viivytyksettä annettava tiedoksi täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevasta hakemuksesta annettu päätös sen jäsenvaltion lain mukaisesti, missä täytäntöönpanoa pyydetään.

2. Päätös täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on annettava tiedoksi sille osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätökseen on liitettävä tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi.”

9 Asetuksen 43 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevasta hakemuksesta annettuun päätökseen.

2. Muutosta on haettava liitteessä III mainitulta tuomioistuimelta.

3. Muutoksenhaku on käsiteltävä kontradiktorista oikeudenkäyntiä koskevien sääntöjen mukaisesti.

4. Jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jää saapumatta muutoksenhakutuomioistuimeen käsittelyyn, joka koskee hakijan tekemää muutoksenhakua, 26 artiklan 2–4 kohdan säännöksiä sovelletaan, vaikka sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei olisikaan missään jäsenvaltiossa.

5. Täytäntöönpanokelpoisuudesta annettua päätöstä koskeva muutoksenhaku on jätettävä tuomioistuimeen kuukauden sisällä päätöksen tiedoksiantamisesta. Jos sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, missä tuomio on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, muutoksenhakuaika on kaksi kuukautta siitä päivästä, kun päätös on annettu tiedoksi hänelle joko henkilökohtaisesti tai toimitettu hänen kotiosoitteeseensa. Tätä määräaikaa ei voi pidentää välimatkan perusteella.”

10 Asetuksen N:o 44/2001 45 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 43 tai 44 artiklan mukaisesti, voi evätä tuomion julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan jollakin 34 ja 35 artiklassa mainituista perusteista. Sen on annettava päätöksensä viipymättä.

2. Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.”

11 Asetuksen 54 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen, missä tuomio on annettu, on asiaan osallisen pyynnöstä annettava todistus tämän asetuksen liitteen V mukaista vakiolomaketta käyttäen.”

12 Asetuksen 55 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei 54 artiklassa tarkoitettua todistusta esitetä, tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen voi asettaa sen esittämiselle määräajan tai hyväksyä kyseistä asiakirjaa vastaavia muita asiakirjoja tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettynä, vapauttaa hakijan asiakirjan esittämisvelvollisuudesta.

2. Tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta asiakirjoista on annettava käännös. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön oikeaksi todistama, jolla on siihen jossakin jäsenvaltiossa kelpoisuus.”

13 Asetuksen N:o 44/2001 liitteessä V olevassa 4.4. kohdassa säädetään, että sen jäsenvaltion tuomioistuimen, missä tuomio on annettu, laatimassa todistuksessa on ilmoitettava ”haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan tiedoksiantopäivämäärä, jos tuomio on annettu vastaajan poissa ollessa”.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Seramico nosti High Court of Justicessa kanteen, jossa vaadittiin Trade Agencyn ja Hill Market Manegement LLP:n velvoittamista maksamaan 289 122,10 Englannin punnan (GBP) suuruinen summa.

15 Asiaa koskevista asiakirjoista ja High Court of Justicen toimittamista tiedoista ilmenee, että tätä asiaa koskeva haaste oli annettu vastaajille tiedoksi 10.9.2009.

16 Koska High Court of Justice, Queen's Bench Division, ei saanut haasteeseen minkäänlaista vastinekirjelmää Trade Agencyltä, se antoi 8.10.2009 yksipuolisen tuomion, jolla se tuomitsi mainitun yhtiön maksamaan tietyn summan ja jota se perusteli seuraavasti: "Yhtiölle tiedoksi annettuun haasteeseen ei ole vastattu. Tästä syystä se on velvoitettava maksamaan kantajalle 289 122,10 GBP:n suuruinen velka tämän tuomion julistamispäivään mennessä kertyneine korkoineen sekä 130 GBP oikeudenkäyntikuluja. Sen on suoritettava kantajalle yhteensä 293 582,98 GBP."

17 Seramico pyysi 28.10.2009 Rīgās pilsētas Ziemeļu rajona tiesaa (Riian kaupungin pohjoisen kaupunginosan alioikeus) (Latvia) tunnustamaan High Courtin tuomion ja julistamaan sen täytäntöönpanokelpoiseksi Latviassa. Hakemuksen liitteenä oli jäljennös kyseisestä tuomiosta ja asetuksen N:o 44/2001 54 artiklan mukaisesti laadittu todistus (jäljempänä todistus).

18 Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa hyväksyi hakemuksen 5.11.2009 antamallaan ratkaisulla.

19 Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (Riian alueellisen tuomioistuimen siviiliasiainjaosto) (Latvia) hylkäsi Trade Agencyn tästä ratkaisusta tekemän valituksen 3.3.2010 antamallaan ratkaisulla.

20 Trade Agency valitti Augstākās tiesas Senātsiin (ylin oikeus) ja väitti, että High Court of Justicen antaman ratkaisun tunnustamista ja täytäntöönpanoa Latviassa koskeva pyyntö oli hylättävä, koska yhtäältä puolustautumisoikeuksia oli loukattu Yhdistyneessä kuningaskunnassa käydyssä menettelyssä, koska sille ei ilmoitettu oikeudenkäynnin aloittamisesta High Court of Justicessa, ja koska toisaalta viimeksi mainitun tuomioistuimen ratkaisu oli selvästi Latvian oikeusjärjestyksen perusteiden vastainen, koska sitä ei ollut millään tavalla perusteltu.

21 Augstākās tiesas Senāts totesi tästä ensinnäkin, että asetuksen N:o 44/2001 54 artiklan tarkoituksen perusteella vaikuttaisi siltä, että kun ulkomaalaisen tuomioistuimen ratkaisun liitteenä on todistus, täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta käsittelevän tuomioistuimen olisi, kun otetaan huomioon erityisesti saman asetuksen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleessa ilmaistu keskinäistä luottamusta lainkäyttöön koskeva periaate, turvauduttava todistukseen sisältyviin tietoihin siitä, että asiakirjat on annettu tiedoksi vastaajalle, ilman että se pyytää muita todisteita.

22 Se viittaa kuitenkin asiassa C-283/05, ASML, 14.12.2006 annettuun tuomioon (Kok., s. I-12041, 29 kohta) ja toteaa, että tällainen johtopäätös vaikuttaisi olevan vastoin oikeuskäytäntöä, jossa on katsottu asetuksessa N:o 44/2001 perustetun järjestelmän osalta, että poisjääneen vastaajan oikeuksien kunnioittaminen taataan kaksinkertaisella valvonnalla, jota harjoittaa myös ulkomaalaisen tuomioistuimen ratkaisun tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta tutkiva tuomioistuin.

23 Augstākās tiesas Senāts totesi toiseksi Latvian oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaamisesta, että mainittujen oikeusjärjestyksen perusteiden ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi 4.11.1950 Roomassa tehdyllä yleissopimuksella (jäljempänä ihmisoikeussopimus) tai Euroopan unionin perusoikeuskirjalla (jäljempänä perusoikeuskirja) suojattujen perusoikeuksien välillä on yhteys.

24 Kansallinen tuomioistuin katsoo erityisesti, että koska Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on tulkinnut ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta, jota perusoikeuskirjan 47 artikla vastaa, siten, että siinä asetetaan kansallisille tuomioistuimille velvollisuus esittää tuomiossa perustelut, joihin annettu tuomio perustuu, asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohdan nojalla pitäisi olla mahdollista kieltäytyä tunnustamasta sellaista ulkomaalaisen tuomioistuimen ratkaisua, jolla rikotaan tällaista velvollisuutta. Sillä on kuitenkin epäselvyyttä siitä, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen ratkaisu, jossa ei esitetä mitään perusteluja vaatimuksen perusteltavuudesta, todella kyseisen 47 artiklan vastainen.

25 Näissä olosuhteissa Augstākās tiesas Senāts on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun ulkomaalaisen tuomioistuimen tuomion liitteenä on – – todistus mutta vastaaja tästä huolimatta vastustaa tuomion tunnustamista ja väittää, että sille ei ole annettu haastetta tiedoksi tuomion antaneessa jäsenvaltiossa, onko sen jäsenvaltion, jossa tunnustamista ja täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin toimivaltainen selvittämään asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua tunnustamisen epäämisperustetta tutkiessaan itse, vastaavatko todistukseen sisältyvät tiedot todisteita? Sopiiko sen jäsenvaltion, jossa tunnustamista ja täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuimen näin laaja toimivalta yhteen asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleessa vahvistetun keskinäistä luottamusta lainkäyttöön koskevan periaatteen kanssa?

2) Onko yksipuolinen tuomio, jolla ratkaistaan riidan asiakysymys tutkimatta kanteen kohdetta tai sen perusteita eikä esitetä mitään perusteluja kanteen asiakysymyksen paikkansapitävyyden osalta, [perusoikeuskirjan] 47 artiklan mukainen ja loukataanko sillä kyseisessä määräyksessä vahvistettua vastaajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin?”

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen kysymys

26 Augstākās tiesas Senāts tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että kun vastaaja hakee muutosta sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevaan päätökseen, joka on annettu tuomiojäsenvaltiossa ja jonka liitteenä on todistus, ja väittää, että haastetta ei ollut annettu sille tiedoksi, täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi kyseinen muutoksenhaku on saatettu, on toimivaltainen selvittämään, vastaavatko todistukseen sisältyvät tiedot todisteita.

27 Tähän kysymykseen vastaamiseksi asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava sekä tämän säännöksen sanamuodon että asetuksella perustetun järjestelmän ja sillä tavoiteltujen päämäärien valossa.

28 Kyseisellä asetuksella perustetun järjestelmän osalta asetuksen johdanto-osan 17 perustelukappaleesta ilmenee, että menettelyyn, jossa täytäntöönpanojäsenvaltiossa julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa annettu tuomio, saa sisältyä vain täytäntöönpanokelpoiseksi julistamiseksi täytäntöönpanojäsenvaltiossa toimitettujen asiakirjojen pelkkä muodollinen tarkastus (ks. asia C-139/10, Prism Investments, tuomio 13.10.2011, Kok., s. I-9511, 28 kohta).

29 Kuten asetuksen N:o 44/2001 41 artiklasta lisäksi ilmenee, tällaisen hakemuksen tekemisen jälkeen täytäntöönpanojäsenvaltion viranomaisten on menettelyn ensimmäisessä vaiheessa tutkittava tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden toteamiseksi ainoastaan näiden muotomääräysten noudattaminen. Tästä seuraa, etteivät ne saa tutkia tässä menettelyssä millään tavoin täytäntöön pantavaksi haetulla tuomiolla ratkaistun asian tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja (ks. em. asia Prism Investments, tuomion 30 kohta).

30 Asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdan mukaan mainittu päätös täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on kuitenkin annettava tiedoksi sille osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätökseen on liitettävä tuomiojäsenvaltiossa annettu tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi.

31 Asetuksen N:o 44/2001 43 artiklan mukaan vastaaja saa hakea muutosta kyseiseen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyyn päätökseen menettelyn toisessa vaiheessa. Perusteet, joihin muutoksenhaussa voidaan vedota, luetellaan nimenomaisesti ja tyhjentävästi asetuksen N:o 44/2001 34 ja 35 artiklassa, joihin saman asetuksen 45 artiklassa viitataan (ks. vastaavasti em. asia Prism Investments, tuomion 32 ja 33 kohta).

32 Erityisesti asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohdassa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, mainitusta perusteesta on todettava, että sen tarkoituksena on taata poisjääneen vastaajan oikeuksien kunnioittaminen tuomiojäsenvaltiossa aloitetussa menettelyssä kaksinkertaista valvontaa koskevalla järjestelmällä (ks. em. asia ASML, tuomion 29 kohta). Tässä järjestelmässä täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen on evättävä tai muutoksenhausta kumottava vastaajan poissa ollessa annetun ulkomaisen ratkaisun täytäntöönpano, jos haastetta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu tiedoksi poissa olleelle vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta tuomiojäsenvaltiossa, vaikka olisi voinut niin tehdä.

33 Tässä asiayhteydessä on selvää, että se, onko haastetta annettu vastaajalle tiedoksi, on merkityksellinen seikka sen tosiseikkoihin perustuvan kokonaisarvioinnin kannalta (ks. vastaavasti asia 166/80, Klomps, tuomio 16.6.1981, Kok., s. 1593, 15 ja 18 kohta), joka täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen on tehtävä voidakseen selvittää, onko vastaajalla ollut tarvittava aika voidakseen valmistautua vastaamaan asiassa tai ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin välttyäkseen yksipuoliselta tuomiolta.

34 On todettava, että se seikka, että ulkomaisen ratkaisun liitteenä on todistus, ei voi rajoittaa sen arvioinnin laajuutta, joka täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen on suoritettava kaksinkertaisen valvonnan nojalla tutkiessaan asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohdassa mainittua epäämisperustetta.

35 Aluksi on todettava, kuten julkisasiamies on katsonut ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa, että asetuksen N:o 44/2001 missään säännöksessä ei kielletä nimenomaisesti täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuinta tutkimasta todistukseen sisältyvien tosiseikkoja koskevien tietojen paikkansapitävyyttä, koska tämän asetuksen 36 artiklassa ja 45 artiklan 2 kohdassa kielletään ainoastaan tuomiojäsenvaltion tuomioistuimen antaman tuomion asiaratkaisun uudelleen tutkiminen.

36 Tämän jälkeen on katsottava, kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 35 kohdassa, että koska todistuksen myöntämiseen toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen ei ole välttämättä sama kuin se taho, joka on antanut tuomion, jonka täytäntöönpanoa haetaan, nämä tiedot voivat olla vain viitteellisiä ja neuvoa-antavia. Tämä on seurausta myös siitä, ettei todistuksen esittäminen ole pakollista, sillä asetuksen N:o 44/2001 55 artiklassa todetaan, että jollei todistusta esitetä, tuomiojäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta antaa päätös tuomion täytäntöönpanokelpoisuudesta, voi hyväksyä kyseistä asiakirjaa vastaavan muun asiakirjan tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettynä, vapauttaa hakijan asiakirjan esittämisvelvollisuudesta.

37 Lisäksi on täsmennettävä, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa, että asetuksen liitteen V sanamuodostakin käy ilmi, että todistuksessa on ilmoitettava ainoastaan ”haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan tiedoksiantopäivämäärä, jos tuomio on annettu vastaajan poissa ollessa”, mutta ei mainita muita tietoja, jotka ovat hyödyllisiä sen selvittämiseksi, onko vastaajalle annettu mahdollisuus valmistautua vastaamaan asiassa, ja jotka koskevat esimerkiksi tiedoksiantotapaa tai vastaajan osoitetta.

38 Tästä seuraa, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimella on tutkiessaan asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohdassa, johon asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, tarkoitettua epäämisperustetta toimivalta arvioida itsenäisesti kaikkia todisteita ja selvittää siten tarvittaessa,

vastaavatko todisteet todistukseen sisältyviä tietoja, voidakseen arvioida ensinnäkin, onko haastetta annettu tiedoksi poissa olleelle vastaajalle, ja toiseksi, onko tällainen tiedoksianto tapahtunut ajoissa ja siten, että vastaaja on voinut valmistautua vastaamaan asiassa.

39 Tätä arviointia vahvistavat asetuksella N:o 44/2001 tavoitellut päämäärät.

40 Tästä on täsmennettävä, että – kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleesta ilmenee – tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano kyseisessä asetuksessa säädetyn järjestelmän mukaisesti perustuu keskinäiseen luottamukseen lainkäyttöön Euroopan unionissa. Tämä luottamus edellyttää sitä, että jäsenvaltiossa annettu tuomio tunnustetaan toisessa jäsenvaltiossa ilman erityistä menettelyä, mutta myös sitä, että menettely, jonka tarkoituksena on saada tuomio täytäntöönpanokelpoiseksi viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, on tehokas ja nopea (ks. em. asia Prism Investments, tuomion 27 kohta).

41 Tässä asiayhteydessä todistuksen tehtävänä on nimenomaan helpottaa menettelyn ensimmäisessä vaiheessa tuomiojäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, jonka olisi tapahduttava lähes ilman enempiä toimenpiteitä, kuten todetaan nimenomaisesti asetuksen N:o 44/2001 17 perustelukappaleessa.

42 Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä kuitenkin käy ilmi, tähän tavoitteeseen ei saa pyrkiä millään tavoin heikentämällä puolustautumisoikeuksia (ks. vastaavasti em. asia ASML, tuomion 23 ja 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Oikeuskäytännössä on näet jo todettu, että asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 16–18 perustelukappaleesta ilmenee nimenomaisesti, että säädetyn järjestelmän, joka koskee muutoksenhakua tuomion tunnustamiseen tai täytäntöönpanoon, tarkoituksena on luoda oikea tasapaino seuraavien kahden seikan välille: yhtäältä keskinäinen luottamus lainkäyttöön unionissa ja toisaalta vastaajan oikeuksien kunnioittaminen, joka merkitsee sitä, että vastaajan on voitava hakea täytäntöönpanokelpoisuudesta tehtyyn päätökseen muutosta kontradiktorisessa menettelyssä, jos hän katsoo, että jokin täytäntöönpanon epäämisen perusteista täyttyy (ks. vastaavasti asia C-420/07, Apostolides, tuomio 28.4.2009, Kok., s. I-3571, 73 kohta).

44 Täytäntöönpanojäsenvaltiossa aloitetun menettelyn toisen vaiheen, joka käynnistyy vain, jos vastaaja hakee muutosta tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevaan päätökseen, osalta asetuksessa N:o 44/2001 on perustettu, kuten tämän tuomion 32 kohdassa on todettu, kaksinkertaista valvontaa koskeva järjestelmä, jonka tarkoituksena on taata erityisesti poisjääneen vastaajan oikeuksien kunnioittaminen sekä tuomiojäsenvaltiossa alun perin käytävässä menettelyssä (ks. vastaavasti em. asia ASML, tuomion 30 kohta) että myös täytäntöönpanomenettelyssä siinä jäsenvaltiossa, missä täytäntöönpanoa haetaan (ks. vastaavasti em. asia ASML, tuomion 31 kohta).

45 Näin ollen siitä, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimella tässä vaiheessa olevan tutkintavallan laajuutta rajoitettaisiin pelkästään sillä perusteella, että todistus on esitetty, seuraisi, että valvonta, joka mainitun tuomioistuimen on suoritettava, menettäisi täysin tehokkaan vaikutuksensa ja tästä syystä asetuksessa tarkoitetun ja sen johdanto-osan 18 perustelukappaleessa ilmaistun puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen takaamista koskevan tavoitteen toteuttaminen estyisi.

46 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleen kanssa, on tulkittava siten, että kun vastaaja hakee muutosta sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevaan päätökseen, joka on annettu tuomiojäsenvaltiossa ja jonka liitteenä on todistus, ja väittää, että haastetta ei ollut annettu sille tiedoksi, täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi kyseinen muutoksenhaku on saatettu, on toimivaltainen selvittämään, vastaavatko todistukseen sisältyvät tiedot todisteita.

Toinen kysymys

47 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään pääasiallisesti, sallitaanko asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohdassa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, se, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin kieltäytyy oikeusjärjestyksen perusteita koskevan säännöksen nojalla sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanosta, jolla ratkaistaan riidan asiakysymys tutkimatta kanteen kohdetta tai sen perusteita eikä esitetä mitään perusteluja kanteen asiakysymyksen paikkansapitävyydestä, sillä perusteella, että sillä loukataan perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettua vastaajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

48 Aluksi on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että koska asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava suppeasti siksi, että sillä rajoitetaan yhden asetuksella tavoitellun perustavanlaatuisen päämäärän toteuttamista, asetuksen 34 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuun, oikeusjärjestyksen perusteita koskevaan säännökseen voidaan vedota ainoastaan poikkeustilanteissa (ks. vastaavasti em. asia Apostolides, tuomion 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Tässä asiayhteydessä on todettava, kuten samoin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka jäsenvaltiot voivat kyseisen 34 artiklan 1 alakohdassa säädetyn varauman perusteella lähtökohtaisesti vapaasti määritellä kansallisten käsitystensä mukaisesti, mitä vaatimuksia niiden oikeusjärjestysten perusteista aiheutuu, tälle käsitteelle asetetaan rajat kyseisen asetuksen tulkinnalla (ks. asia C-7/98, Krombach, tuomio 28.3.2000, Kok., s. I-1935, 22 kohta; asia C-38/98, Renault, tuomio 11.5.2000, Kok., s. I-2973, 27 kohta ja em. asia Apostolides, tuomion 56 kohta). Näin ollen unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole määritellä jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden sisältöä, vaan sen on pikemminkin valvottava, missä rajoissa jäsenvaltion tuomioistuin voi tähän käsitteeseen nojautuen olla tunnustamatta toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomiota (ks. em. asia Krombach, tuomion 23 kohta; em. asia Renault, tuomion 28 kohta ja em. asia Apostolides, tuomion 57 kohta).

50 Tämän osalta on todettava, että koska asetuksen N:o 44/2001 36 artiklassa ja 45 artiklan 2 kohdassa kielletään ulkomaisen tuomion ottaminen uudelleen tutkittavaksi sen sisältämän asiaratkaisun osalta, niillä estetään se, että jäsenvaltion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin kieltäytyisi tunnustamasta tai panemasta täytäntöön tuomiota pelkästään sillä perusteella, että tuomiojäsenvaltion tuomioistuimen soveltama oikeussääntö poikkeaa oikeussäännöstä, jota jäsenvaltion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin olisi soveltanut, jos asia olisi saatettu sen ratkaistavaksi. Jäsenvaltion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin ei voi myöskään tutkia, pitävätkö tuomiojäsenvaltion tuomioistuimen arvioinnit oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista paikkansa (ks. em. asia Krombach, tuomion 36 kohta; em. asia Renault, tuomion 29 kohta ja em. asia Apostolides, tuomion 58 kohta).

51 Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohdassa olevaa, oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa säännöstä voidaan näin ollen soveltaa ainoastaan, jos toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustaminen tai täytäntöönpano olisi kestämättömällä tavalla ristiriidassa valtion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, oikeusjärjestyksen kanssa sen vuoksi, että tällä tunnustamisella tai täytäntöönpanolla loukattaisiin jotakin perustavanlaatuista periaatetta. Kyseessä on oltava sellaisen oikeussäännön ilmeinen rikkominen, jota pidetään valtion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, oikeusjärjestyksessä olennaisen tärkeänä, tai sellaisen oikeuden ilmeinen loukkaaminen, jota pidetään tässä oikeusjärjestyksessä perustavanlaatuisena (ks. em. asia Krombach, tuomion 37 kohta; em. asia Renault, tuomion 30 kohta ja em. asia Apostolides, tuomion 59 kohta).

52 Oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, mihin esitetyssä kysymyksessä viitataan, on muistutettava, että tämä oikeus ilmenee jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä ja se on vahvistettu perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa, joka vastaa, kuten ilmenee kyseisen artiklan selityksistä, ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta (ks. asia C-279/09, DEB, tuomio 22.12.2010, Kok., s. I-13849, 32 kohta).

53 Tästä oikeuskäytännössä on todettu, että oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kunnioittaminen edellyttää, että tuomiot on perusteltava, jotta vastaajalla on mahdollisuus ymmärtää, mistä se tuomitaan, ja hakea tällaiseen tuomioon muutosta hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla (ks. vastaavasti em. asia ASML, tuomion 28 kohta).

54 Edellä esitetystä seuraa, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimella on oikeus katsoa lähtökohtaisesti, että yksipuolisella tuomiolla, jossa ei arvioida kanteen kohdetta, sen perusteita eikä perusteltavuutta, rajoitetaan tämän jäsenvaltion oikeusjärjestykseen kuuluvaa perusoikeutta.

55 Oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että perusoikeudet eivät ole ehdottomia oikeuksia, vaan niitä voidaan rajoittaa, kunhan rajoitukset tosiasiassa palvelevat kyseessä olevilla toimenpiteillä tavoiteltuja yleisen edun mukaisia tavoitteita eikä niillä loukata tavoitellun päämäärän kannalta nähden selvästi ja suhteettomasti näin taattuja oikeuksia (ks. vastaavasti asia C-28/05, Dokter ym., tuomio 15.6.2006, Kok., s. I-5431, 75 kohta; asia C-394/07, Gambazzi, tuomio 2.4.2009, Kok., s. I-2563, 29 kohta; yhdistetyt asiat C-317/08-C-320/08, Alassini, tuomio 18.3.2010, Kok., s. I-2213, 63 kohta).

56 Käsiteltävässä asiassa Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on täsmentänyt, että High Court of Justicen pääasiassa antaman ratkaisun kaltainen yksipuolinen tuomio voidaan antaa vain, jos yhtäältä kantaja antaa tiedoksi alkuperäisen kanteen (claim form) ja yksityiskohtaiset vaatimukset (particulars of claim), joissa selostetaan perusteellisesti asian taustalla olevat tosiseikat ja oikeudelliset perusteet ja joihin tuomiossa implisiittisesti viitataan, ja toisaalta vastaaja, jolle on sääntöjenmukaisesti ilmoitettu sitä vastaan nostetusta kanteesta, ei säädetyssä määräajassa esitä vastinetta tai ilmoita aikomuksestaan esittää sellainen.

57 Kyseisessä oikeudenkäyntijärjestelmässä tällaisen yksipuolisen tuomion antamisen tarkoituksena on taata, että riidattomien saatavien perintää koskevat menettelyt ovat hyvän oikeudenkäytön takaamiseksi nopeita, tehokkaita ja vähemmän kalliita.

58 Tällaisen päämäärän vuoksi saattaa sellaisenaan olla perusteltua, että rajoitetaan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, joka edellyttää, että tuomioistuinratkaisut perustellaan.

59 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen kansallisen tuomioistuimen on joka tapauksessa pääasiassa ilmenneiden konkreettisten seikkojen perusteella arvioitava, onko Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudenkäyntijärjestelmässä säädetty rajoitus ilmeisen kohtuuton suhteessa tavoiteltuun päämäärään (ks. vastaavasti em. asia Gambazzi, tuomion 34 kohta).

60 Tästä syystä on katsottava, kuten myös julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa, että perusteluvelvollisuuden laajuus voi vaihdella kulloinkin kysymyksessä olevan tuomioistuinratkaisun mukaan ja sitä on arvioitava ottaen huomioon koko kyseinen oikeudenkäynti ja kaikki siinä esille tulleet seikat samoin kuin tähän ratkaisuun liittyvät prosessuaaliset takeet, jotta voidaan selvittää, taataanko niillä asianomaisille henkilöille mahdollisuus hakea kyseiseen ratkaisuun muutosta hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla (ks. vastaavasti asia C-341/04, Eurofood IFSC, tuomio 2.5.2006, Kok., s. I-3813, 66 kohta ja em. asia Gambazzi, tuomion 40, 45 ja 46 kohta).

61 Tämä tarkoittaa pääasiassa, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin voi arvioida, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 88 ja 89 kohdassa, erityisesti, onko – ja missä määrin – Trade Agency saanut tietoonsa Seramicon yksityiskohtaiset vaatimukset, sekä mitä oikeussuojakeinoja Trade Agencyllä oli käytettävissään kyseisen ratkaisun antamisen jälkeen voidakseen vaatia sen muuttamista tai kumoamista.

62 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohtaa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, on tulkittava siten, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin ei voi kieltäytyä oikeusjärjestyksen perusteita koskevan säännöksen nojalla sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanosta, jolla ratkaistaan riidan

asiakysymys tutkimatta kanteen kohdetta tai sen perusteita eikä esitetä mitään perusteluja kanteen asiakysymyksen paikkansapitävyydestä, paitsi jos se katsoo arvioituaan koko oikeudenkäyntiä ja kaikkia siihen liittyviä merkityksellisiä seikkoja, että kyseisellä ratkaisulla loukataan selvästi ja suhteettomasti perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua vastaajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, koska tällä ei ollut mahdollisuutta hakea kyseiseen ratkaisuun muutosta hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla.

Oikeudenkäyntikulut

63 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleen kanssa, on tulkittava siten, että kun vastaaja hakee muutosta sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevaan päätökseen, joka on annettu tuomiojäsenvaltiossa ja jonka liitteenä on saman asetuksen 54 artiklan mukaisesti laadittu todistus, ja väittää, että haastetta ei ollut annettu sille tiedoksi, täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi kyseinen muutoksenhaku on saatettu, on toimivaltainen selvittämään, vastaavatko todistukseen sisältyvät tiedot todisteita.**

2) **Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 alakohtaa, johon saman asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa viitataan, on tulkittava siten, että täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin ei voi kieltäytyä oikeusjärjestyksen perusteita koskevan säännöksen nojalla sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanosta, jolla ratkaistaan riidan asiakysymys tutkimatta kanteen kohdetta tai sen perusteita eikä esitetä mitään perusteluja kanteen asiakysymyksen paikkansapitävyydestä, paitsi jos se katsoo arvioituaan koko oikeudenkäyntiä ja kaikkia siihen liittyviä merkityksellisiä seikkoja, että kyseisellä ratkaisulla loukataan selvästi ja suhteettomasti perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua vastaajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, koska tällä ei ollut mahdollisuutta hakea kyseiseen ratkaisuun muutosta hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla.**

Allekirjoitukset